

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL H. P. PRAŠYMO**

2023 m. gruodžio d. Nr. S- (7P-2023/62)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos pirmininko Evaldo Raistensko, narių Jurgitos Narkevičiūtės, Rasos Stravinskaitės, Andriaus Veniaus (pranešėjas), Vilmos Vildžiūnaitės, išnagrinėjo H. P. (toliau – Pareiškėjas) 2023-10-25 prašymą atnaujinti skundo padavimo terminą Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Atsakovas; Inspekcija) 2023-08-29 raštui Nr. R-3331 (toliau – skundžiamas sprendimas) apskūsti. Pareiškėjo atstovė G. G. ir Atsakovo atstovas F. K. dalyvavo 2023-11-21 Komisijos posėdyje nuotoliniu būdu.

Komisija n u s t a t ė :

Pareiškėjas prašo atnaujinti terminą skundui paduoti.

Prašyme atnaujinti skundo padavimo terminą nurodoma, kad Pareiškėjas 2023-07-20 gavo Inspekcijos „Pranešimą apie pateikto dokumento trūkumus“ Nr. 9.51-467-135516, kuriuo prašoma Pareiškėjo per 10 dienų nuo pranešimo gavimo dienos patikslinti deklaraciją – nekilnojamojo turto pardavimo pajamas deklaruoti kaip apmokestinamąsias pajamas.

Pareiškėjas 2023-07-31 pateikė Inspekcijai paaiškinimą bei prašymą taikyti Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) 17 straipsnio 1 dalies 53–54 punktuose numatytą lengvatą. Inspekcija 2023-08-29 rašte (atsakyme į Pareiškėjo paklausimą dėl buto pardavimo pajamų apmokestinimo) atsakyme nurodė, kad lengvata negali būti taikoma, o Pareiškėjas privalo tikslinti deklaraciją ir gautas pajamas nurodyti kaip apmokestinamąsias.

Pareiškėjas pažymi, kad nesutikdamas su Inspekcijos pateiktu atsakymu, per 1 mėnesį nuo Inspekcijos rašto gavimo pateikė skundą Lietuvos administracinių ginčų komisijai (toliau – LAGK).

LAGK 2023-10-03 sprendimu Nr. 21RE-698 (AG-700/05-2023) atsisakė priimti nagrinėti Pareiškėjo skundą, nes skundo nagrinėjimas nėra priskirtinas LAGK kompetencijai.

Pareiškėjo skunde keliami gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) grąžinimo klausimai, todėl Pareiškėjas teikia skundą Komisijai.

Pareiškėjas prašo atnaujinti skundo padavimo terminą, nes terminas skundui paduoti praleistas dėl svarbių priežasčių. Pareiškėjas laikėsi visų institucijų nurodymų, t. y. Inspekcijos atsakymą apskundė jame nurodyta tvarka nepraleisdamas nustatyto termino. Skunde atkreipiamas dėmesys į tai, kad tuo pačiu metu teikti skundą abiem institucijoms (LAGK ir Komisijai) nebuvo pagrindo, tai būtų apsunkinę patį procesą, kai tą patį skundą nagrinėja dvi institucijos. Pareiškėjas, gavęs LAGK atsakymą, nedelsiant skundą pateikė Komisijai nagrinėti pagal kompetenciją.

Komisija k o n s t a t u o j a :

Pareiškėjo 2023-10-25 prašymas atnaujinti praleistą skundo padavimo terminą Inspekcijos 2023-08-29 raštui Nr. R-3331 apskūsti yra tenkintinas.

Skundo dėl mokesstinio ginčo padavimo terminą reglamentuoja MAĮ 152 straipsnis. Pagal šio straipsnio 2 dalį skundas Komisijai turi būti paduodamas raštu ne vėliau kaip per 20 dienų nuo centrinio

mokesčių administratoriaus skundžiamo sprendimo įteikimo mokesčių mokėtojui arba per 20 dienų nuo termino sprendimui dėl mokestinio ginčo priimti pasibaigimo dienos. Minėto straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad mokesčių mokėtojui, praleidusiam skundo padavimo terminą dėl priežasčių, kurias ikiteisminė mokestinį ginčą nagrinėjanti institucija pripažįsta svarbiomis, šis terminas minėtos institucijos sprendimu gali būti atnaujintas.

Iš minėto teisinio reglamentavimo matyti, kad būtina sąlyga praleistam terminui atnaujinti yra tai, jog turi egzistuoti svarbios priežastys, kurios sutrukdė asmeniui nustatytu laiku paduoti skundą dėl atitinkamo centrinio mokesčių administratoriaus sprendimo. MAĮ nėra pateiktas sąrašas aplinkybių, kurioms esant būtų suteikta galimybė atnaujinti praleistą terminą skundui paduoti. Tai ikiteisminei mokestinį ginčą nagrinėjančiai institucijai įstatymų leidėjo suteikta diskrecijos teisė.

LVAT, aiškindamas MAĮ 152 straipsnio 3 dalies nuostatas, savo praktikoje ne kartą yra pažymėjęs, kad viešojo administravimo subjektas, atsižvelgdamas į pateiktus įrodymus, nurodytas aplinkybes, vertina, ar yra pakankamas pagrindas suteikti teisę, kuria nepasinaudota per nustatytą laiką, t. y. teisę apskusti mokesčių administratoriaus sprendimą ir taip pradėti mokestinį ginčą. Toks vertinimas turi būti atliekamas pagal vidinį subjekto įsitikinimą, pagrįstą išsamiu ir objektyviu visų aplinkybių išnagrinėjimu, vadovaujantis įstatymu, taip pat teisingumo ir protingumo kriterijais, paisant administracinių teismų formuojamos praktikos šios kategorijos arba analogiškose bylose (pavyzdžiui, LVAT 2010-11-08 sprendimas adm. byloje Nr. A-556-1154/2010; 2012-01-23 nutartis adm. byloje Nr. A-261-147/2012; 2015-03-17 sprendimas adm. byloje Nr. A-317-143/2015; 2016-05-24 nutartis adm. byloje Nr. A-512-261/2016).

LVAT, spręsdamas praleisto termino atnaujinimo klausimus pagal Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nuostatas, savo praktikoje taip pat yra konstatavęs, jog įstatymų leidėjas, nustatydamas terminus procesiniams veiksams atlikti, siekia užtikrinti teisinių santykių stabilumą, todėl praleistas terminas gali būti atnaujinamas tik išimtiniais atvejais, jeigu jo praleidimo priežastys tikrai buvo svarbios, ekstraordinarios (2012-09-19 LVAT praktikos, taikant Administracinių bylų teisenos įstatymo normas, apibendrinimo, publikuoto: „Administracinė jurisprudencija“, 2012, Nr. 23, 63 punktas; LVAT 2013-07-03 nutartis adm. byloje Nr. AS-492-323/2013; 2020-01-15 nutartis adm. byloje Nr. eAS-2-968/2020).

Pagal LVAT praktiką svarbios priežasties, dėl kurios praleistas skundo padavimo terminas, sąvoka aiškinama kaip apimanti tik išskirtines, objektyvias, nuo skundą paduodančio asmens valios nepriklaususias aplinkybes (LVAT praktikos, taikant išankstinio ginčų nagrinėjimo ne per teismą tvarką reglamentuojančias teisės normas, apibendrinimo (I dalis), publikuoto: „Administracinė jurisprudencija“, 2010, Nr. 19, 2.9. skyrius; 2012-04-06 nutartis adm. byloje Nr. TA-492-6/2012; 2012-11-21 nutartis adm. byloje Nr. TA-858-85/2012; 2013-04-03 nutartis adm. byloje Nr. TA-602-15/2013; 2020-01-15 nutartis adm. byloje Nr. eAS-2-968/2020). Pastebėtina, kad vertinimas, ar terminas kreiptis teisminės gynybos praleistas dėl svarbių priežasčių, labai priklauso nuo nagrinėjamo atvejo aplinkybių. Sprendžiant termino atnaujinimo klausimą, taip pat yra atsižvelgiama į svarbių aplinkybių atsiradimo momentą, jų egzistavimo trukmę, į tai, ar asmuo, išnykus minėtoms aplinkybėms, kreipėsi į teismą per protingą laiko tarpą. Taip pat vertintina, ar asmuo buvo pakankamai atidus, rūpestingas, sąžiningas, ar, priešingai, savo teises įgyvendino nerūpestingai, aplaidžiai. Šia prasme kiekvienam konkrečiam atvejui taikytini ne vidutiniai, o individualūs sąžiningo, atidus bei rūpestingo elgesio standartai (LVAT 2007-09-19 nutartis adm. byloje Nr. A-556-573/2007, 2014-04-02 nutartis adm. byloje Nr. A-261-347/2014, 2017-03-30 nutartis adm. byloje Nr. eA-1243-438/2017, 2020-01-15 nutartis adm. byloje Nr. eAS-2-968/2020).

Vadovaujantis LVAT praktika, pripažindama termino praleidimo priežastis svarbiomis, ginčą nagrinėjanti institucija turi vadovautis protingumo ir teisingumo kriterijais. Nurodytų kriterijų taikymas ginčą nagrinėjančiai institucijai suponuoja jos pareigą spręsti termino atnaujinimo klausimą ne formaliai ir visas atsiradusias abejones traktuoti mokesčių mokėtojo naudai (LVAT 2010-11-08 sprendimas adm. byloje Nr. A-556-1154/2010, 2011-07-08 sprendimas adm. byloje Nr. A-556-2218/2011, 2016-12-20 nutartis adm. byloje Nr. eA-3590-575/2016).

Byloje nustatyta, kad Pareiškėjas, vadovaudamasis skundžiamame Inspekcijos 2023-08-29 rašte nurodyta apskundimo tvarka („Atsakymas gali būti skundžiamas ne vėliau kaip per 1 (vieną)

mėnesį nuo jo įteikimo dienos Lietuvos administracinių ginčų komisijai arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui“), skundą dėl minėto Inspekcijos rašto 2023-09-29 pateikė LAGK.

LAGK 2023-10-03 sprendimu Nr. 21RE-698 (AG-700/05-2023) atsisakė priimti nagrinėti Pareiškėjo skundą, nurodydama, kad skundo nagrinėjimas nėra priskirtinas LAGK kompetencijai. Skundą Komisijai Pareiškėjas pateikė 2023-10-17, patikslintą skundą kartu su prašymu atnaujinti skundo padavimo terminą – 2023-11-08.

Pareiškėjas aplinkybės, kad skundą Komisijai dėl skundžiamo Inspekcijos 2023-08-29 rašto pateikė praleidęs MAĮ įtvirtintą skundo padavimo terminą, neginčija ir prašo šį terminą atnaujinti. Pareiškėjas svarbiomis skundo padavimo termino praleidimo priežastimis nurodo aplinkybes, jog ją suklaidino skundžiamame Inspekcijos rašte nurodyta rašto apskundimo tvarka. Pareiškėjo atstovė Komisijos posėdžio metu pabrėžė, kad tuo pačiu metu teikti skundą abiem institucijoms (LAGK ir Komisijai) nebuvo pagrindo, nes tai būtų apsunkinę skundo nagrinėjimo procesą. Pareiškėjas, gavęs LAGK atsakymą, nedelsiant pateikė skundą Komisijai nagrinėti pagal kompetenciją.

Iš nurodytųjų aplinkybių yra akivaizdu, jog Pareiškėjas ėmėsi aktyvių ir operatyvių veiksmų, kuriuos būtina atlikti pagal teisės aktų reikalavimus, norint apginti tikrai ar tariamai pažeistas savo teises mokesčių teisinių santykių srityje. Taip pat yra akivaizdu, jog mokesčių administratorius nagrinėjamu atveju Pareiškėjui tinkamai neišaiškino mokesčio ginčo inicijavimo tvarkos, o mokesčių mokėtojai gali būti sudėtinga suprasti MAĮ reglamentuotą skirtingą mokesčių administratoriaus mokesčiuose ginčiuose priimtų sprendimų bei kitų mokesčių administratoriaus priimamų sprendimų apskundimo tvarką. Komisijos vertinimu, Pareiškėjo elgesys šiuo atveju nelaikytinas aplaidžiu ar nesąžiningu. Pareiškėjas nepiktnaudžiavo procesinėmis teisėmis, nesiekė vilkinti proceso, o siekė išsiaiškinti klausimus, susijusius su gyventojų pajamų mokesčio apskaičiavimu, pardavus nekilnojamąjį turtą.

Atsižvelgdama į šiame ginče nustatytų faktinių aplinkybių visumą, į tai, kad duomenų, jog Pareiškėjas būtų piktnaudžiavęs jam suteiktomis teisėmis, nėra, į LVAT formuojamą teismų praktiką šios kategorijos bylose, pagal kurią mokesčių ginčą nagrinėjanti institucija, pripažindama termino praleidimo priežastis svarbiomis, turi vadovautis protingumo ir teisingumo kriterijais, visas atsiradusias dviprasmybes ir abejones vertinti mokesčių mokėtojo naudai, taip pat į tai, kad Inspekcijos atstovas Komisijos posėdžio metu išsakė savo poziciją, jog neprieštaruoja, kad praleistas terminas skundai paduoti būtų atnaujintas, Komisija konstatuoja, kad nagrinėjamu atveju Pareiškėjo prašymas tenkintinas ir skundo padavimo terminas atnaujintinas. Priešingas ginčo situacijos vertinimas pažeistų teisingumo, protingumo ir sąžiningumo principus.

Apie Komisijos posėdžio datą ir laiką Pareiškėjas bus informuotas papildomai.

Mokesčių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 152 straipsnio 3 dalimi, n u s p r e n d ž i a :

Atnaujinti terminą Pareiškėjo skundai dėl Inspekcijos 2023-08-29 rašto Nr. R-3331 paduoti.

Komisijos pirmininkas	Evaldas Raistenskis
Komisijos narė	Jurgita Narkevičiūtė
Komisijos narė	Rasa Stravinskaitė
Komisijos narys	Andrius Venius
Komisijos narė	Vilma Vildžiūnaitė